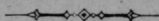

Učiteljski TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Cena mu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise prejema vredništvo; naročnino in oznanila pa prejema in oskerbuje razpošiljanje založništvo.

List 2.

V Ljubljani, 15. januarja 1874.

Tečaj XIV.

Razmišljenost učencev med naukom.

Kedar postanejo otroci v šoli nemirni, okoli sebe gledajo in drug z drugim šepetajo, takrat pravimo, da so razmišljeni. — Včasih so pa še na videz mirni, a njih pogled razodeva, da so misli drugod, kakor pri učenju. — Reči, bolj zoperne, od ravno rečene v šoli nij; naj huje pa je to, da se razmišljenost enako kugi razširja po šoli. Razmišljenost je vzrok slabemu napredovanju v šoli, pa tudi zaderžuje splošno naobražanje. Pri razmišljenih učencih je dostikrat ves trud zastoj, in nij mogoče z učenci kaj doseči, ki so se privadili razmišljenosti. Pri takih razvajenih učencih tudi pozneje šola življenja malo pomaga; ne vedó si skušnje v življenju v svoj prid obračati, ker se niso nikdar navadili življenje resno premišljevati. Kvar, ki ga napravlja raztresenost, je sploh dvojen.

Spomin se ne vadi in ne ostri.

Dušne zmožnosti so tesno med sabo zvezane, in se med seboj podpirajo, posamezna, brez obzira na druge, se ne izobražuje; toraj tudi spomin ni dušna moč, kar sama za se, nij kaka posebna shramba za pridobljene predočbe, timveč je dušna moč, katera to ohrani, kar je razum zapopadel. Zato je pa treba, da je pójem, kateri hočemo ohraniti, jasen pred nami, razmišljenost pa ravno ubrani, da se stvar ne more spominu vtisniti. Česar se popolnoma ne zavemo, tega si tudi do dobrega ne moremo zapomniti.

Razmišljenost postane v navado, kajti otroci med naukom mislijo na svoje igranje in drugačno razveselovanje. Tako čujé sanjajo in naposlednje ne morejo niti en trenutek pazljivi biti. Ta napaka jih sprem-

lja iz šole v življenje. Čestokrat narajmamo ljudi, ki nimajo nikdar svojih misel zbranih, ter hitro pozabijo, kar so vidili ali slišali, mislili ali delali; poslušajo a ne slišijo, gledajo a ne vidijo. Ne zbudé se prej is svojega mračnega spanja, dokler jim ni nadloga in stiska za petami.

Taki ljudje, naj se že obračajo do Boga ali do ljudi, naj že verujejo ali ljubijo, nikdar jim ne gre prav iz serca, zakaj njih misli ne obtičé na eni reči. Volja ni tako krepka, da bi storjeni sklep mirno zgotovila, povsod le prevlada razmišljenost. Da se pri takih ljudeh um ne bistri, serce ne požahnuje, niti značaj ne uterjuje, je naravno. Razmišljenost v življenji je kriva veliko nesreč in nadlog. Prizadevati si moramo, da odpravimo razmišljenost v šoli. Prigodi se nam pa, da se poslužujemo v to napačnih sredstev, ker ne poznamo vzrokov, zarad katerih se je lotila razmišljenost naših učencev.

Da učenik odpravi razmišljenost, naj pazi sam na svojo osebo, naj pazi na učence, naj pa tudi gleda na vse okolnosti, v katerih se znajde.

Kar se tiče osebe učenikove, je omeniti to, da naj učenik podučuje ves t. j. z dušo in telesom. Učenik, ki mu med naukom druge muhe po glavi rojijo, trudi se brez uspeha, da bi združil misli učencev na eno reč. Učenik stopivši čez šolski prag, naj pušča zunaj svoje nadloge in vse, kar mu serce obtežuje. — Kaj pa, da se to lažje zapiše, kakor spolni; a istina je, da le pri zbranih učenikih je najti tiste navdušenosti, katera zopet navdušuje. Učeniku so naj ostrejši sodniki njegovi učenci; ti pa hitro zapazijo pomanjkljivosti pri takih, od katerih tirjajo popolnost v vseh rečeh.

Učitelj naj se varuje v svojem govorjenji, obnašanji in vedenji vsega, kar vodi pazljivost učencev mesto na nauk, pa na osebo učiteljevo. Vsaka nenavadna prikazen nad učenikom, vsaka sprememba na njegovem zunanjem, učence bolj zanimiva, kakor učenikov nauk. Pestalozzi je bil zmiraj enako oblečen.

Posebno naj se učitelj privadi pravega miru; preglasno govorjenje, neprestano gibanje, in huda naglost ne povikšuje pazljivosti. Preglasnega govorjenja se otroci ravno tako navadijo kakor ropotanja v mlinu; poslednjič se nihče za to ne zmeni. Tudi tukaj velja pregovor: Kakor-šen učenik, takšna šola. Učenik je duša, je zercalo svoje šole.

Nauk mora učenca zanimivati, zbudimo radovednost in zbežala bo razmišljenost. Ako je nauk dolgočasen, loti se učencev zaspanost, ali pa so nemirni, in se drugače kratkočasijo. Da pa učence nauk zanimiva, nikakor ni treba burk in pa smešnic, temveč globoke zamišljenosti v predmet; neutrudni učitelj more navadni nauk otrokom na mnoge strani pojasnovati. Tudi znanih reči se otroci ne naveličajo poslušati, samo da vemo prave strune ubrati. Glejmo otroke pri njihovih igračah, staro

podirajo, pa na novo skladajo; drugače sestavljeno jih tako veseli, kakor da bi bilo čisto novo.

Nauk ne sme biti ne prelahek, a tudi ne pretežak. A ravno presojevanje tega kaže pravega učenika. Prelahke nauk ne prizadeva toliko truda, da bi otroke zanimival; pretežak jim pa jemlje serčnost. Kakoršni otroci, takošno učenje, sicer nastopi razmišljenost. Naj še tukaj omenimo delavnosti otrok, katera je dvojna, zunanja in znotranja. Zunanja delavnost včasih sama na sebi pospešuje razmišljenost, ker pazljivost se rada obrača le na zunanost. Recimo, da otroci glasno bero, v zboru, takrat jih bolj zanimiva glasno branje, kakor pomen branja. Ali s tem ne zaveržemo glasnega branja v pravi meri, in le rečemo, da mora zunanja delavnost zvezana biti z notranjo, t. j. otroku se mora misel dalje razvijati, s pomočjo znanega naj najde neznane reči, kar je do dobrega razumel, naj izrazuje potem samostalno, ali v kratkem, kar se je učenec naučil, naj se pri njem v meso in kri spremení, in to vednost naj oddaja kakor svojo, kedar je treba odgovarjati, in takih odgovorov smemo se učenci veseliti, a ne grajati učenca, ako si zna pomagati.

Da je pa nauk zanimiv, naj se učenik zanj pripravlja. Pusto, dolgočasno besedovanje je ostudno mislečemu človeku, tolikanj bolj otroku. Beseda učenikova v šoli naj bo slovnično pravilna, le tako prednašanje bo otroke zares omikalo, in kmalu se bo pri otrocih videlo, kako učenik v šoli govori.

Sicer pa ljubezen rodi ljubezen, merzlo serce pa ohladi pri čutnih in živih otrocih ljubezen do učenja.

Nazorni nauk.

Ko se je Amos Komenski l. 1650. podal na Erdeljsko, da bi tam šole zboljšal, pisal je imenitno delo „orbis pictus“, t. j. svet v podobah. Tù je on prvi govoril v poočitovanji, da naj namreč učenik tako podučuje, da učenci morejo nauk videti, t. j. s svojimi čuti sprejeti. On je tedaj prvi sprožil misel o nazornem nauku, kateri naj bi bil v podlago daljnemu izobraženju. Njih mnogo se je bilo poprijelo njegove misli, pa hodili so po različnih potih; ta je bolj um bistril, drugi bolj na serce deloval, prvi vse bolj poveršno, drugi pa preveč na drobno razkladal. Poslednjič so se vendar vsi v tem zedinili, da se morajo z znanostjo in vedami, ki so za otroška leta primerjene, vred razvijati dušne moči, um naj se bistri, serce požlahnuje, volja zboljšuje in za dobro uterjuje. Nazorni nauk ima tedaj ta nalog, da otroka uči ogledovati in opazovati, vreja mu pridobljene predočbe in stvarja nove. Tako se zbuja zavest, in otrok

se navadi preišljevati, znane reči primerjati in s tem se stavi terdna podlaga za nadaljevalno poučevanje.

Važen in imeniten otroku je čas, ko stopi čez šolski prag. Nazorni nauk posreduje med domačo hišo in šolo, in je most, po katerem se otrok vpelje v šolsko življenje. Dosihmal so le starši več ali manj skerbili za izrejo, sedaj pa prevzame tudi šola ta nalog. Šolski novinec je že marsičesa videl in slišal, njegovemu sercu se je že marsičesa vtisnilo, prinese s sabo še precejšen slovar besed in izrazov, bolj v prvotni obliki. Kolikokrat je že otrok to reč videl, a gledal je le zunajnost; tistega opazovanja, katero se potrebuje, da se stvar razume, otrok še ne pozna. O tem, kar je vidil in slišal, ne more se izraziti, niti ne razume učenika. Glavni nalog nazornega nauka pri novincih pa je, da jih pripravlja za pravo poučevanje, da jih navadi misliti, govoriti i. t. d.

Gledanje.

Doslej je bila domača hiša otroku ves svet. Vse njegove želje, ves njegov up, vsa tolažba, kratko vse se je zibalo le v tesni meji rojstvene okolice. Nestanovitni je njegov duh, dalj časa ga ne zanimiva nobena stvar, podoben je nekako metulju, ki leta od cvetlice do cvetlice. Pridobljeni vtisi so nepopolni in neredni, še le s časoma začne reči vsestransko opazovati in posamezne reči po namenu razmotrovati. Naj prvi se razvija vid, in otrok se po malem uči gledati, t. j. z zavednostjo ozirati se, da ne vidi samo podobo, marveč si pod to podobo tudi nekaj misli. Nagledno zmožnost tedaj šola pred vsem izobražuje, vadi pa tudi otroke poslušati, ter ne pozabi ostrosti tudi družih čutov.

Ko otrok stvari ogleduje, naj se vadi, da gleda njih podobo, velikost; kar je videl, naj med sabo primerja. Naj ogleduje reči v šoli, zato naj se mu dovoli potrebni čas, posebno tedaj, ako se predmet kaže v risani podobi. Tudi najboljša slika izkliče prave predočbe le polagoma in počasno, tem kasneje, čim večja je razmera med podobo v naravi in na sliki. Dolge in široke reči naj meri, členovite naj risa s prostimi črtami, drugo naj ponareja iz lesa, popirja i. t. d.

Boljša pa je stvar, kakor podoba ali slika. Kar se v šoli v tesnem prostoru ne more pokazati, to naj se ogleduje zunaj v veličastni dvorani narave. Mladina naj se pelje prilično pod milo in prosto nebo, in tam naj gleda čuda božjega stvarjenja. Vendar pa je mnogo reči, katere se otroku v naravi ne morejo pokazati; modeli iz lesa, ila ali gipsa so pa bolji od slike, ker se reči bolj bližajo, in toraj lažje razumevajo. Ker teh ni, pomagamo si z risanimi podobami ali slikami, kakoršne imajo po nekaterih šolah za nazorni nauk. — Sicer so te podobe pomankljive, pa bolje nekaj, kakor nič, — lepše podobe so pa drage. Podobe naj bi bile velike, ter naj stvar dobro posnemajo, okusno izdelane in če je moč naj bo ena sama reč na tabli. Malih podob še bližnji učenec ne more

viditi razločno, koliko manj še daljni, ker se na mali sliki razločivni znaki nemorejo zadosti poočitati. Neresnične ali slabo zadete podobe zbujajo napačne predočbe, kar se pozneje težko odpravi. (Dalje prih.)

Peter Hitzinger

(Znojemski, Podlipski)

v

slovstvu slovenskem.

II.

Verno je pastirstvoval P. Hitzinger perve leta v Kamnigorici, potem v Mokronogu, kjer je ljudem ostal še dolgo v hvalnem spominu. Na slovstvenem polji pa se prikaže tisto leto, v katerem so prikazale se „Novice“.

Bilo je v Mokronogu, kjer imajo božjo pot ter svete stopnjice na Žalostni Gori, kamor vzlasti dolenski Kranjci radi prihajajo molit, da njim spiše v tedanji Bohoričici prav vgodno knjižico: 1. Molitve per obiskovanji svetih šteng. V Ljubljani, 1843. 12. str. 24.

Koj za to knjižico pride na svetlobo: 2. Mali rožni vertic ali molitve v vsih posebnih časih, perložnostih in potrebah za mladost. Spisal Peter Hitzinger, kaplan v Mokronogu. V Ljubljani, 1843. 12. str. 185. Blaznik. Na prodaj per Leop. Kremžarju, bukvozezu pod Trančo. — Kar te molitevske bukvice, ki so l. 1854 pa v Gajici ponatisnjene bile že tretjič, mladosti pred drugimi priporoča, je to, da se po njih mladi kristijan ne le v navadnih, ampak tudi v posebnih svetih opravilih, o dnevnih urah, ob katerih nas opominja cerkev, o svetih časih in zapovedanih praznikih, obhodih, zakramentih sv. kersta, sv. birme, sv. olja itd., o blagoslovih, za spomin in o pokopu mertvih — lepo sklepa s svojo cerkvijo, ker so ponarejene največ po cerkvenih, in v redu tako, da se napreduje z njimi nekako po katekizmu. Molitve so sploh kratke, beseda v njih zložna in vsakemu umna. (Novic. 1844. l. 7.)

V Novicah se je pervikrat oglasil l. 1843 in koj potégnil za čast dolenskih Kranjc proti Krašovki, ktero je pohvalil ranjki M. Vertovec (r. 1784, u. 1851), da je — omožena na Pivki — oplévati jela svoje žita, pa so jo sosede, ker so žita njene od vseh družih očitno se razločevale v rastvi, v klasji in zernji, zavidale copernico. „Oh, de bi vender vse Krajnice, de bi vse Slovenke po celi Iliriji take copernice postale! koliko več in čistejšiga in lepšiga žita bi se perdelovalo!“ — „Niso samo Krašovke tako pridne, de plevejo njive, kjer je žito sejano,

ampak tudi marsiktere Krajnjice. Saj v eni nar lepši strani Dolen-skiga je viditi, kako vsako leto plevejo pšenici in ječmenu še po dva-krat, ker sami spoznajo, de bi brez pletve veliko manj žita perdelali. Če ne delajo povsod na Krajnskim tega, si lahko v tem tukej še bolj bližnji izgled vzamejo“; toraj hvala, komur hvala gre, se zanje po-nese P. H. v l. 13.

V 4. l. naslednjega tečaja 1844 daje v dokaz, da hišna mati več z očmi, kakor pa z roko stori, z modrim mnihom vsakteri gospodinjii zaperto škatlico, ktero naj sleherni dan precej ob jutru nosi po vsi hiši okrog, po vsih hramih in tudi pri živini, pa se ji bode zboljšalo stanje, ter listek v njej z napisom:

»Čuj in glej, kaj v hiši se godi;
Dosti zgube tak odverneš ti.«

Na Pegaza pa se je povzdignil očitno v l. 23 s pesmico: „Naprej“. Človek naj s časom napreduje, — Novi časi, novi svet — in v prid si obrača nove koristne znajdbe, zato mu sije uma luč, in nekako neje-voljen na tiste, ki le pri starem hočejo ostati, pesnik poprašuje: Mar zastonj se je dodelil zemlje sinu bistri um? — ter kliče rojakom:

O nikár ne zanič'vati,
Kdor z zemljo imaš svoj trud,
Kar, bolj prav jo oskerb'vati,
Se ti dáje na ponúd!

Kdo za rók umetno delo
Ne bi hotel kaj storit' ?
In komu b' se lepše zdelo
Rákov smešno pot sledit' ?

Le kar s časam se ne gáne,
Vedno staro bod' per nas;
Stara véra naj ostáne,
In poštenost vsaki čas!

V l. 33 razkazuje ob kratkem „razširjanje katoliške cerkve“ ne le po Ameriki, ktera se je tedaj bolj pogostoma jela imenovati pri nas po misijonarjih Kranjcih, ki so delali že ondi na pr. Fr. Baraga, Fr. Pirc, frančiškana p. Oto Skala in p. Ivo Levic, J. Godec, ampak tudi po Ev-ropi se budí boljši duh in poživlja vera po posamesnih deželah, po Aziji, Afriki, Oceaniji. Kakor razširjanje, terpi tudi preganjanje — tako sedanji kakor vsaki čas, v Aziji v zadnjih straneh Indije, v deželah Ko-šin — Šina in Tongking, v Koreji pod Sineškim cesarjem. Upajmo, pra-vi naposled, da bo Gospod tudi tamkej dodelil rešenje.

V l. 49 je spisal: „Nekaj zastran reje lesá in host“. Toži se že zdaj, da pomanjkuje sem ter tje lesá; kaj bo še le v nekterih le-

tih! Precej na tanko našteva najprej vzroke tega pomanjkanja, potem pa nasvetuje nasproti pomočke, kako so ohranjevati stari lesovi in zasajevati novi, ter med drugimi djanskimi pomočki svetuje: „Tudi ta in druga kuhinjska, ki s tako lahko vestjo brez potrebe dreva žge, naj bi sama jih móгла iti v hosto sekati, de bi se učila, kaj veljajo!“

V tečaju 1845 je Hitzinger pod naslovom „Krajopisje“ povedal najpred v l. 5 nekoliko o svojem rojstnem kraju, da je „Stari Teržič“ nekdam stal bliže Ljubelja — na Benedkovi zemlji — pod Košuto, da je pa plaz od te gore posul stari terg po ljudski pripovedi, kar poterjujejo tudi razvaline na tistem mestu. „Velik drakon (lintvern), pravijo, je čez hrib derl, pod kteriga nogami so se gore drobile. In na ta posip je povodenj peršla, in popolnoma vse zakrila. Ljudje pa, ob času opomnjeni, so popred odbežali; nekoliko jih je šlo čez Ljubelj na Koroško, kjer so še zdajnji Borovljáni, ki veliko strelniga orožja izdelujejo, njih nasledniki; nekoliko pa jih je nižej šlo in novi Teržič postavilo, kjer še od nekaj hišnih imen vedo povedati, de so še iz stariga Teržiča, kakor Venedki, Poljaki i. t. d.“ — V l. 20 pa opisuje od kratkem „Teržič sedajni čas“ in kaže, da po tem, kar je povedal, „je Teržič memo vsih krajev kranske dežele prvi, kar obertnost in rokodelstvo zadéne“.

V l. 50 v spisu: „Nova šola v Kamnigoricí“ hvalo daje vsem, kteri so kaj pripomogli k njej, ter pripoveduje, kako so ljudje tam že takrat, ko je on bil pri njih za duhovnega pomočnika, ob nedeljah radi se učili brati, in — da je v dveh ali treh letih razun Baragovih „Dušna Paša“ in družih molitvenih bukvic le Rozmanovih „Očenaš“ oddal okoli 120. — „Per ti perložnosti moram očitno reči, de za uk je krajnsko ljudstvo bolj vnéto, kakor bi kdo ménil iz téga, kar se od šol piše. Koliko se jih (prāv po Lankasterjevi vodbi) nauči brati eden od družiga, ena od druge in z lastnim poskušanjem takó, de tudi v krajih, kjer ni šól, jih veliko v cerkvi na bukvice móli, pa več gre tukej hvale ženskimu spolu. — De bi le tisti, kterih je dolžnost, si povsod več perzadevali za šole, ne pa, kakor semtertje se zgodí, jih še le opovirali zoper voljo viši gosposke in zoper želje sosesk!“

Koj v naslednjem listu je pa sprelepa pesem: Sanja Cesarja Friderika IV. v letu 1459 ali osnovanje Ljubljanske škofije. (Prestavljeno iz nemškega F. Rihtarja, nekdanjiga učenika dogodivšine v Ljubljani — izdélano po Valvazorji buk. VIII. in X.) Predmet pesmi, sicer dokaj znan, naj z obliko kažejo le nektare verstice.

Krog pod Celjskim gradam hruje

Divja vojska in protí;

V Taboru pa množ'ca čuje

Móž, ki Caru so zvestí.

Vró plohé, bučé vetrovi,

Divja je in strašna nóč.

Tù med bliskam, med gromovi
 Cesar moli zdihajoč:
 De naj zoper vzdvignjene viharje
 Milo ga nebeška moč obvarje.

»Slab, Gospod! sim prehvaliti
 Tvoje roke čudno moč;
 Pa kar v sanji se mi je kazalo,
 To, obljubim, spolnjeno bo kmalo.«

Spolnil je letó Gospodu
 Fridrik svitli Car tedaj;
 Na Ljubljance nizkim produ,
 Je škofijska cerkev zdaj. —
 Kot življenje, tako sanje.
 V svet, ki še le biti zna,
 Nese duha dozdevanje,
 Kjer ne vé, kaj prit' imá.
 Gledajoč oči kar ne uméjo
 Sanje večkrat čudno razodéjo.

Živa šola.

Drugi pogovor.

Lepo, moji učenci so zopet tukaj! Vesel sem, če ste vsi prišli. Videl bom, ali sem vsa vaša imena zapomnil. Miha, Tone, Janez vstani! Sedite! Ali ste prinesli tablico ali ploščico sabo? Kažite mi jo! Ali imate tudi gobico zraven? Ali imate čertalnik ali pisalo? Kdo ima naj daljši čertalnik? Vidim, da ste vse lepo pripravili. Položite to orodje na klop, in sedite ravno! Glejte k meni!

Sedaj ste že precej veliki dečki in zale deklice. Nekdaj pa ste bili še prav majhni otročiči. Takrat še niste mogli govoriti in ne sami jesti in tudi niste mogli v šolo hoditi. Povejte! kaj niste mogli storiti? Ko ste bili prav majhni otročiči, so vas nesli v cerkev, in gospod fajmošter so vas kerstili, in so djali: Janez, kerščujem te! Marija, kerščujem te! Pozneje pa, ko ste bili večji in že hodili, so ljudje rekli: Ta je Janez Potočnik, ta je Marija Ribnikarjeva. Vidite, vi vsi imate po dve imeni, kerstno imé in še eno imé, t. j. priimek (pridevek).

Povej mi ti svoje kerstno imé in priimek! Povej mi ti obe svoji imeni! Kako je tebi imé? Kako tebe kličejo? Kako tebi pravijo? Kako se zoveš ti? Kako se ti pišeš? (Tù naj učitelj učencem kaže, da se na vprašanje »Kako se pišeš«? navadno odgovarja s priimkom ali pridevkom in da se v šoli učence naj več po priimku ali pridevniku kličejo.)

Povedal sem vam že, da morate v šoli ravno sedeti in glasno go-

voriti; danes vam bodem pokazal, kako bode te ravnali s tablico ali s ploščico. Ko sem vam popred rekel, da mi pokažite ploščico, ste preveč zaropotali; v šoli mora biti vse lepo mirno in tiho. Glejte, drugič bode te s ploščico tako-le naredili: Ko bodem rekel ena, bode te ploščico z obema rokama prijeli, — ko bodem rekel dve, bode te jo nad mizo vzdignili, in kedar bodem rekel tri, bode te jo lepo tiho na mizo (klop) položili. (Učitelj naj se sam usede k učencem v klop, in naj pokaže tako.) Pazite: ploščo 1 — 2 — 3! Še enkrat: Ploščo, 1 — 2 — 3!

Primate pisalo! (učitelj tudi prime pisalo in pravi:) To — je — pisalo! Sedaj bodemo to vsi vkup izgovarjali in djali: To — je — pisalo! (Tù učenci vse križem — nekteri počasi (Adagio) drugi bolj živo (Vivace) izgovarjajo besede.) Tako ni lepo. Poskusimo še enkrat! (Učitelj vzdigne desno roko in ko z njo na vzdol udarja, vselej vsaki zlog razločno in počasi izgovarja; učenci govore z njim in sicer tako dolgo, da se navadijo po udaru ali po taktu izgovarjati.) Kažite gobo! Recimo: To — je — goba! (Ravno tako naj učitelj ravná z drugimi reči i. t. d., učenci naj izgovarjajo kratke stavke naj pred posamesno, potem pa vkup. Dobro vkupno izgovarjanje besedi in stavkov v »koru« je pervencem zelo koristna vaja. Učitelj, ki v začetnici učencev ne vadi vkup izgovarjati, je vojskovodja, ki vojake posamesno vadi vojaških vaj, pa jih nikoli vkup ne poskuša. Vkupno govorjenje tudi marsikakemu boječemu otroku jezik odveže, da rad govori. Tudi jeclanje in pogerkovanje posamesnih glasnikov se odpravlja z vkupnim izgovarjanjem. Imel sem v šoli dečka, ki je v šolo prišedši tako slabo govoril, da ga perve dni nisem skoro prav nič razumil; z vkupnim izgovarjanjem pa si je deček svoj babilonski jezik tako popravil, da je v pol leta popolnoma gladko govoril.)

Kažite roko, s katero jéste, s katero kamenje lučate! Kažite roko in perst, s katerim vam oče požugajo, kedar kamenje lučate! Tej roki pravimo desna roka. Z desno roko prijemljete tudi pisalo, kedar pišete ali risate. Kdo izmed vas zna že kaj narisati? Zapišite in narisajte na ploščico, karkoli kdo zna. (Učitelj naj pogleda tù pa tam, ter naj pohvali tudi naj slabše čirečare.) Pobrišite z gobo! ne pljevajte na ploščico! Redni otroci imajo vselej mokro gobico in cunjico sabo, in jim ni treba pljevati na ploščico. Kaj sem vam sedaj povedal? Kažite roke! Ali so lepe? Ali ste jih danes zjutraj umili?

Na roki imate perste. Pervi je palec, drugi je kazalec, tretji je sredinec, četrti je perstanec, peti je mezinec. Kažite palec, mezinec, kazalec! Poslušajte: prvi je palec — tkalec! Recite tako! Povest o perstih je taka-le: Pervi pravi: „Pijmo“! drugi pravi: „Jejmo“! tretji pravi: „Kje bomo dobili?“ četrti pravi: „Repo bomo pulili“! peti pravi: „Jaz bom pa očetu in materi povedal“. — Povej ti to povest! ti! . . . Kaj sem vam včeraj povedal? Kdo mi lepo pové kaj od Belca in Rujavčeka?

Sklep: Ali bode te jutri zopet radi prišli v šolo? Zapomnite si: Mokro gobico in cunjico! Dolgo pisalo! Čedne roke!

Avstrijska izgledna šola

na dunajski razstavi.

Velikanske reči nam je dunajska razstava razkazovala; tega ne more nihče tajiti. Učitelja je pred vsem zanimivala razstava šolskih predmetov. Se vé, da šolstvo se v svoji notranji vrednosti ne more tako izložiti, kakor izdelki raznih umetnikov in obrtnikov. Pokazati se morejo le pomočki in sredstva, ki poduk olajšujejo. Pri razstavi teh bi bilo ogledovalcem mnogo olajšano, ako bi se bile šolske izložbe poedinih držav bliže skupaj razpostavile, a ne tako raztrosile, da je veliko truda stalo, poiskati vse te izložbe. Primerjati te šolske razstave med seboj je bilo vsled tega jako težavno. Pa o kolektivni razstavi šolskih sredstev ene ali druge družave govoriti, ni danes moj namen. Ogledati si marveč hočemo avstrijsko izgledno šolo v duhu, kakor so jo obiskovalci dunajske razstave v istini videli.

Na jugovzhodni strani razstavnega prostora, blizo onih sodov, ki obsegajo 1500 — 2500 veder in blizo predarelske kmetiške hiše, ti stoji poslopje, ki ima na strani „vaške“ ceste napis „Schule“, a vhod v šolo ni na tej daljši strani, kar je pri drugih poslopih navadno. To poslopje ti je avstrijska uzorna šola. Zakaj je ona postavljena v tem kotu razstave? prašal je morebiti ta in uni. Zakaj se je lepši prostor odločil uzornim šolam: švedski, amerikanski itd?

No, pri nas ukljubo mnogemu kriku po časnikih, vendar le bolj na zadnje mislimo na šolstva. Tako so se avstrijski (dunajski) šolski prijatelji, ne vlada, še le potem, ko so bile uzorne šole drugih držav že postavljene, spomnili na to, da bi tako poslopje tudi Avstriji na čast bilo. Vsled tega se je sestavil odbor šolskih prijateljev, ki je denar v ta blagi namen pobiral. Vodstvo razstave mu je za šolsko poslopje, za telovadnico in vrt pripustilo 1300 kvad. metrov prostora, kateri se je z nekakošnim plotom obdal. V šolsko poslopje sta dva vhoda: eden na severni strani z malo streho za obrambo pred dežjem, in drugi na zapadni strani.

Skozi prvega se pride v stanovanje učiteljevo in v šolo, drugi služi samo za vstop učitelju in njegovi družini. Vstopimo skozi prvi vhod v poslopje. Najpervo smo v mali čedni vežici s prilično klopjo, kamor se vsedajo matere ali drugi, ki po malo deco dohajajo, da jo po šoli domu spremljajo. Zadej v tej vežici je ploča, v kateri so zapisana imena šolskih dobrotnikov, ki so pripomogli k zidanju te šole. Tù še vidiš železo in desko, na kateri si ima deca osnažiti obutev, predno stopi dalje po stopnicah v šolo.

Iz te veže se dalje pri tleh pride v učiteljevo delavnico. Tù najdeš vse potrebno in koristno pohištvo za učitelja, namreč: pisalno mizo,

omaro, polno knjig, pianino, slike in zbirke raznih učil. Na pianinu je polno muzikalij, potrebnih za podučevanje mladine in za daljno izobraževanje učiteljevo. (Dalje prih.)

Spomini na Dunaj in okolico.

Posnel po svojem dnevniku Josip Levičnik, ljudski učitelj.

(Dalje.)

Moje načelo :

Kar lepega vidiš, hvalevrednega slišiš, koristnega skusiš, zapiši! — Po tej poti otmeš marsikaj pozabljivosti, in postavljaš hkrati sam sebi stalni spominek po prislovcu latinski: „*Litera scripta manet*“, ali po našem: „Zapisana čerka ostane“.

Prišedši iz mikavne višine, na kateri se nahaja mödling-ska farna cerkev, zopet nazaj na kolodvor, nas je kmalu odpeljal hlacon proti namenjenemu kraju. Ne dalječ od postaje ukrenili smo k levi na stranski železnični tir, in vozili se po prijazni obširni planoti. Na tej poti prevozili smo staro dunajsko - teržaško cesto; peljali se memo vasi Neudorf, katera ima veliko jetnišnico, in v njej se pokorite med drugim tudi slabo - glasni morilki, Petersilka in Ebergeny;*) predstavili pa se tudi čez „Wien-Neustädter Kanal“, t. j. oni vodotok, ki veže Dunajsko Novomesto z Dunajem. Še od dijaških let mi je bil ta „Kanal“ po učnih knjigah znan; mislil sem si ga vender veliko širjega, kakor je v resnici. Globok že more precej zelo biti, ker se mi je reklo, da z čolni vozijo po njem. Ker je hlacon zelo urno derčal, smo bili le gredé v Laksenburg - u. Tik kolodvora, ki je obdan z ličnem cvetličnim vértecom, nahaja se terg, in ob kraji taistega cesarskega gradú obširna poslopja. Njihova zunajnost ne daje vender posebnega pričakovati; kajti sgrade so po svojem licu dovolj priproste, tudi ne zelo visoke, in z Schönbrunom v nobeni primeri. Skozi veliki dvor napotili smo se zdajci v prostran perivoj, ki je nasajen z raznoverstnim drevjem. V hladivni gosti senci peljale so mnoge z belim peskom posute stezice na vse strani. Kmalu smo prišli do móstiča, ki pelje čez bistri potok, kateri pada tu slapu enako čez dva jezova. Nekoliko naprej je stal nam nasproti spominek preblagega cesarja Franca I. (persni kip na visokem postamentu), ki mu je bil postavljen že po smerti njegovi. Ta slavni gospod imel je namreč nad tem krajem zarad njegovega idiličnega, tih mir dihačočega položaja posebno dopadajenje, je zelo rad tu bival, in si postavil tudi s pozidanjem vitežkega gradú, zvanega „Ritterburg“, sam sebi neumerljivi monument. Pod velikanskim hrastom, katerega trije možaki ni-

*) O obeh teh žalostnoslovečih osebah so pisali ob času njih obsódbé časniki mnogo na dolgo in široko; — posledna je lanskega leta v Dunajski norišnici vmerla za kolero.

smo mogli obseči, odpočili smo se nekoliko v hladivni senci, potem šli zopet naprej skozi perivoj, in kmalo prišli do jezerske planote. Kakor po čarobni moči narejeno — prav kakor naše stare narodske pravlice pripovedujejo — zibalo se je tamno vodeno povèršje pred nami. Visoka drevesa, smreke, topoli itd., dajala so tej mili sliki svečano senco, ob kraji jezera pa se je zibalo mnogo večjih in manjših ladjic, poleg katerih so čakali brodniki, kdaj jim bo kdo pomignil, da ga peljejo po sprelepi okolici na ogled. Al to še ni bilo vse. Ravno unkraj pred nami na prostornem otoku kazala se nam je ponosna sgrada „Ritterburg“, katera, pozidana v staronemškem zlogu z mnogimi okroglimi in štiriogelnimi stolpi, raznoličnimi sgradami in močnim obzidjem stavlja človeka v spominu hipoma nazaj za cela stoletja v starodavne čase. Poleg vsega tega bi bil pa človek danes tudi kmalu sam o sebi mislil, da je kaj družega, kot priprost učitelj iz daljne slovenske Krajine; kajti komaj smo stali ene trenutke ob jezerskem obrežji, že se pripeljeta dva livrirana strežnika z lično barčico po nas, da nas odvedeta na otok. V prvič sem vidil danes nad ravno omenjeno barčico v malem, kako priprosto je vravnana rába vèrtila (Propeller) pri ladijah, in kako urno jih žene taisto (vertilo namreč) naprej ali nazaj. Ob velikem štiriogelnem stolpu, katerega visoka streha je ob oglih nakitjena s štirimi malimi stolpici, naša ladjica obstane, in skozi vežo taistega prišedši nahajali smo se v grajskem dvoru. Na veliko veselje naše spoznamo tu v osebi grajskega strážnika, kateremu je nalóga, da vodi ptujce po vitežkem gradu, verlega rojaka iz Notranjskega, kateri nas je prijazno pozdravil, in nam zdajci odperl duri za vstop v notranje prostore. Kar se v obširnih dvoranh vitežkega grada vse vidi, ni moč izreči, še manj pa popisati. Prav kaj malega naj povem, kar sem si polagoma gredé skozi razne grajske oddelke v begljivih trenutkih zapomnil. I. dvorana kazala nam je raznoverstno starinsko orožje, in se zove toraj „Waffensaal“. Dragoceni oklep in bojno orodje, ki ga je nosil cesar Karol V.; orožje cesarja Maksimilijana I.; Štefana Fadinger-ja; Montezuma-ta, cesarja meksikanskega; mnogo železnih oklepov za ženske in celo za otroke; mnogo turških topov, ki jih je uplenil slavni vojskovodja Lavdon, in veliko enacega bojnega orožja je tu nakopičenega. II. dvorana, imenovana „Habsburger-saal“, hrani marmeljinate kipe vsih avstrijskih vladarjev od Rudolfa I. do Marije Terezije (če sem prav štel, njih 17), od stropa pa visi svečnik (luster), star 500. l. V III. sobi kazalo se nam je mnogo starinskih reči, n. pr. peč od l. 1580, slika cesarja Maksimilijana na Martinovi pečini i. t. d. Stene té, kakor sosedne IV. sobe, opete so s starinskimi preprogami (Tapeten), kazájé nam, kako so si starodavni premožni predniki lepšali in kinčali stanovanja svoja. Poleg tega smo vidili v tej (IV.) sobi mal stari hišin altárec, neko staro omaro iz Rima; strop pa, ki je

star nad 200 let, je nakitjen z raznimi slikami. *) V. dvorana, zvana „Condolenzzimmer“ (milovalna soba) ima okna iz slikane steklenine, kar ji daje nekako svečano tmino, in h krati vzrokuje človeškemu čutu nekako otožne vtise. Strop te dvorane star je blizu 400 let. VI. dvorana, obednica (Speisesaal), je posebno lepa. Stene zastojé iz samega likanega marmeljna, ókna so enako sprednji (V.) dvorani iz barvane steklenine; — obilno mnogoverstnega porcelanastega pomizja, pa kaže tudi v tej struki, kakošnega orodja so se posluževali pri obedih starodavni predniki. Svéčnik sredi dvorane star je 400 let. VII. in VIII. soba imate mnogo starinskih slik in potrétov.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi in novice.

Iz Cerknice. Šolsko obiskovanje tukaj ne more že k redu priti. O vseh svetih razsajala je kolera, in že je bilo na tem, da se šola porabi za bolnišnico. Hvala Bogu, da je kmalu ponehala kužna bolezen. Dne 10. novembra pričeli smo z vsakdanjim naukom. Mesca decembra smo zgubili podučitelja, šoli na škodo. Zdaj se nam pa kože zopet silijo. V okolici so močno razširjene. Na Uncu je nekaj šolske mladine in drugih otrok za kozami zbolelo. Tudi ondotni učitelj varuje posteljo, straža pa šolsko hišo, da se sovražnik derži v sponah.

Naše šolske razmere so še precej vgodne, ker imamo mnogo šol. prijateljev. Naj omenim posebnega dobrotnika naše šole. Gospod Anton Krašovic, posestnik v Dolenji vasi, ud okr. šol. sveta, mnogospoštovan rodoljub, daroval je svoj čebelnjak, ki je stal na šolskem vertu, tukajšni ljudski šoli v popolno last. Slava!

Iz Idrije. Lep učen pripomoček je dobila tukajšna c. k. rudniška šola od slav. c. k. dež. šolskega sveta. Dobila je več tabel krasno slikanih strupenih rastlin v jako veliki obliki, potem tudi Patek-ove table o barvoznanstvu s knjigo vred. Za dragočeni dar se izreka iskrena zahvala!

Iz Vipave. Revnim in precej obilnim obiskovalcem tukajšne čveterorazredne ljudske šole doide marsiktera dobrodejna denarna podpora v prid učnega napredovanja; ker vediti se mora, kako sila težavno je vspešno podučevati, ako ubogi učenci nimajo, česar bi v šoli naj bolj potrebovali, učnih pripomočkov.

Blagodušni prebivalci vipavskega trga, kakor tudi sploh prijatelji ljudske šole spoznajo »revo« ter ji blagovoljne podpore nikakor ne odrejajo. Tako je odbor za svečanost cesarjeve petindvajsetletnice obernal 27 gl. v blagi namen, da se nakupijo knjige in drugo sila potrebno šolsko orodje ubogim učencem in učenkam tukajšne šole v korist.

Ravno tako so darovali c. kr. okr. nadzornik č. g. Luka Hiti 10 gl., odvetnik g. dr. Gregor Ložar 5 gl., g. Andrej Ditrich 5 gl., in posebno do-

*) Opomnjeno naj bo mimogredé, da je vse pahiše in tudi večina strópov vitežkega gráda nanesena skupaj iz raznih starih avstrijskih samostanov in gradov; tedaj same zelo sloveče starine (vse original) iz srednjega véka. Strežnik nas je v vsaki sobi s krepkim glasom pozorne delal na posebno znamenite predmete.

brotna g. Mayer-jeva častivredna trgovska hiša, ki z dobrotljivimi darovi ubogih učencev nikdar ne pozabi.

Naj bo vroča solzica učeče se uboge mladine spomin nepozabljive hvale vsem č. g. blagodušnim podpornikom vipavske ljudske šole!

Hrabroslav Perné,
učitelj.

Iz Železnikov. Javna zahvala. Lanskega leta je bil poslal naš rojak, blagorodni gosp. Jakob Trojar, c. k. nadlajtenant v pokoji, zdaj bivajoč v Holomuc-u na Moravskem, v razvedrilo naših pridnih šolarjev velik stereoskop z 59 slikami vred. Letos k novemu letu poslal nam je kot doklado k temu zopet 20 slik, in sicer 11 sprelepkih transparentnih in 9 drugih; med poslednjimi so nekatere iz dunajske svetovne razstave. Štejem si v dolžnost, da izrekam imenovanemu gospodu javno zahvalo za ta lep dar.

Josip Levičnik,
učitelj in pervosednik krajnega šol. sveta.

Iz Ljubljane. Okrajni zbor učiteljev iz ljubljanske okolice je bil 29. i 30. decembra p. l. Od 20 učiteljev jih je prišlo 19. Gospod pervosednik, c. k. okrajni šolski nadzornik pl. Gariboldi si je v svojega namestovalca odbral gosp. Uraniča iz Preserja, zapisovala sta gg. Kernec in Praprotnik France. Gospod okraj. nadzornik je priporočeval učiteljem natančnost v vradnih spisih, posebno pa v šolskih matrikah, ker po §. 48 postave za vstanovitev ljudskih šol se bodo šolski okrajji (Schulsprengele) pregledali, podlaga temu bode pa ravno šolska matrika itd.

V stalni odbor za l. 1874 sta stopila gg. Borštnik iz Šmarije in Govekar iz Iga. Posvetovali so potem se o učnem črtežu. O posameznih strokah so poročevali gg. učitelji verstoma, kakor je bilo določeno, nekaj v slovenskem nekaj v nemškem jeziku. Ker učni in šolski red v §. 41 našteva v 1. razrednih ljudskih šolah v zgornjem razredu 18, v spodnjem 12 ur, privzemši ure za verouk, bode se v šolskem letu 1874 v ljubljanski okolici podučevalo po 25 ur na teden, od katerih pride 21 ur na učenika, drugo na kateheta, četertik bode prosti dan in tako odpade 5 ur. Potem so odmerili vsakemu nauku svoj učni čas; uro podučevanja v verouku bodo pa odločili gg. katehetje sami, in pri tem bode ostalo; med posamezne ure pa razdele gg. učitelji nauke, in predlože načert okrajni šolski oblastniji. Govorili so tudi o novi avstrijski meri in vagi in tudi o tem, kako je potrebno, širiti ta znanost med ljudstvom. G. pervosednik je razlagal, kaj je poldnevnik, kako se določuje zemljepisna širjava, kako se merijo poldnevne črte i. dr.? G. Kuhar pa je za poskušnjo podučeval v novi meri in vagi, posluževaje se zbirke učil na c. k. izobraževališču.

Razgovarjali so se tudi o okrajni šolski bukvarnici. Le-ta ima dosih-dob le 62 bukev večema podarjenih, prihodkov je bilo 19 gl. (10 gl. je podarila sl. hranilnica, 9 pa okr. nadzornik). Za prihodnje leto je dovoljenih 132 gl. Za ta denar bodo naročili 7 pedagogičnih listov, nakupili bukev priporočenih v ukaznem listu, in bukev, ki se rabijo na c. k. izobraževališču, druge nakupivne bukve določuje g. nadzornik. K sklepu sta govorila g. nadzornik in v imenu učiteljev g. Kuhar in seja je bila končana ob 11. uri drugega dne.

— Deželni zbor kranjski je 9. p. m. obravnaval predlog finančnega odseka, naj se za osnovo deželne zaloge slovenskih šolskih knjig, za izdavanje slovenskih učnih in vadnih knjig za srednje, mestne in strokovne šole, dovoli deželnemu odboru svota 10.000 gl. iz deželnega zaklada kot brezobrestna založba na razpolaganje. Proti predlogu je govoril obširno gsp. Dežman, za pred-

log sta govorila dr. Costa, dr. Zarnik in poročevalec dr. Bleiweis. Predlog je bil po več kot triurni debati sprejet.

— (Učiteljsko društvo za okraje Kozje, Sevnica in Brežice) bude imelo 22. t. m. redni shod v Rajhenbergu. Dnevni red obsega med drugim: 1. Poročilo o dunjski svetovni razstavi, zanimajoče znamenitosti na šolskem polji. 2. Slovenski glagol. 3. Dušeslovje. 4. Zemljepisje v ljudski šoli, dalje. 5. Posamezni nasveti.

— (Deželna učiteljska konferencija) za štajerske učitelje bude v prihodnjih šolskih počitnicah v Gradci. Razgovor bude tudi o najvažnejši točki za narodne šole na slovenskem Štajerju, pa tudi za vse slovenske šole, namreč o slovenskih učnih knjigah. Želimo, da bi dotični odposlanci učiteljev iz prednjih slovenskih okrajev to vprašanje dobro pretresovali, ter se uže pred v tej točki zedinili in soglasno dobre nasvete vladi stavili.

— (Goriška preparandija) je letos primerno jako manj obiskovana, nego vlani. Pravih kandidatov je v I. razredu slovenskem 5; v I. laškem nobenega; v II. slov. 6; v II. laš. 5; v III. slov. 6; v III. laš. 3. Zraven tega je poslušalcev v I. slov. 3 in v II. laš. 1. Da je letos tako malo pripravnikov, uzrok je baje edino to, ker so zdaljšali dosedanje trirazredno preparandijo na štirirazredno; uže letošnji drugoletniki bodo morali menda dognati 4 tečaje. — Za slovenske pripravnike sta prišla na goriško učiteljske dva nova profesorja, namreč gospod prof. Lavtar iz Ljubljane, za matematiko in fiziko, in gosp. Kersnik iz Novega mesta za zgodovino in slovenščino. Prirodopis podučuje v vseh razredih v nemškem jeziku gosp. prof. Franjo Erjavec.

»Nar.«

Razpisi učiteljskih služeb.

Na enorazredni ljudski šoli v Zdolah blizu Brežic s 400 gold. letne plače 60 gold. osobne priklade in prostim stanovanjem. (S 1. majnikom t. l. bo znašala plača 550 gold.)

Slovenskega in nemškega jezika zmožni prosilci naj vložijo svoje pravilno obložene molbe do 24. t. m. pri krajnem šolskem svetu v Zdolah. (Post Videm.)

— V ptujskem šolskem okraji so izpraznjene podučiteljske službe na dvorazrednih šolah pri sv. Marku, sv. Marjeti, v šent Vidu, v Vurmbergu, Cirkovcih in pri sv. Barbari v Halozah.

Plača iznaša na prvih treh šolah 240 gld. in 60 gld. osobne priklade, v Cirkovcih in pri sv. Barbari 240 gld., 60 gld. iz deželne in 100 gld. iz krajnega š. sveta blagajnice.

Stanovanje je povsod prosto. V Vurmbergu ima podučitelj razen plače 100 gld. še njivo, vrt in gospodarsko poslopje v brezplačni rabi, pri sv. Barbari pa tudi zastoj kurjavo.

Enako se oddajete dve podučiteljski službi pri veliki Nedelji in sv. Miklavžu v ormuškem š. okraji, prva s plačo 240 gld., 60 gld. iz deželne in 50 gld. iz okrajne š. denarnice kot osobno priklado, druga pa z 240 gld. plače in 60 gld. osobne doklade. Prosto stanovanje na obeh. Omenja se, da se bodo s 1. majem 1874 plače povišale.

Nemškega in slovenskega jezika zmožni prosilci naj svoja pravilno obložena prosila do konca meseca januarja 1874 položijo pri dotičnih krajnih š. svetovstvih.

Na Goriškem: Po sklepu c. k. okrajnega šolskega svetovalstva se s tem razpisuje prazna služba drugega učitelja v Cerknem z letno plačo 500 gld. Plača se bode poviševala po namenu deželne postave od 10. marca 1870, št. 18.

O pomanjkanji prosilcev se spričevalom učiteljske zmožnosti po namenu §. 38 državne postave od 14. maja 1869 št. 62 se podeli ta služba tudi podučitelju z letno plačo znašajočo 60 % pred omenjene plače.

Prošnje s potrebnimi dokazi sosebno s spričali o pripravnosti za učiteljstvo naj se vložijo naj dalje do 26. februarja leta 1874., in sicer pri dotičnih krajnih šolskih oblastnjah.

Prošnje onih učiteljev, ki so že v službi, imajo se predložiti po poti predpostavljene okrajne šolske oblastnije.

Na Kranjskem: V kočevskem šolskem okraji se vnovič razpisujejo službe:

V Lašicah z letno plačo 400 gl.,

» Ribnici » » 600 »

» Sodražici » » 400 »

» Loškem potoku » 500 »

» Morovcah » » 450 »

» Polomu » » 450 »

» Spodnjem logu » 450 »

in poslednjič v Stalicah » 500 »

Prosilci naj predlagajo svoje vloge oziroma po prejšnjem okrajnem šolskem svetovalstvu do 17. svečana dotičnemu krajnemu šolskemu svetovalstvu.

Razpis učiteljske službe pri svetem Vidu nad Cerknico. Plača 400 gl. in prosto stanovanje. Dohodki za orgljanje po pogodbi.

Za narodno šolo so darovali: gg. Matija Erjavec, župnik, Anton Plešnar župan, France Rudolf in Josip Vovkov, vsi v Černem verhu pri Idriji, po 1 gl. — g. F. T. v Lj. 2 gl. in g. A. P. v Št. V. 1 gl., — F. P. in šola na I. po 1 gl. in A. K. iz N. S. 1 gl. — G. J. B. iz R. poslani 1 gl. prejeli.

— Popravek: str. 14. v. 4. od zg. beri kubikdecimetrov namesto centimetrov, in namesto polšetov, pašetov, od laškega paseto, t. j. delivna mera, kakoršno rabijo tesarji, mizarji, i. dr.

Listnica. Ker že za nekatere šole preskerbujemo vradni pečat, bodo stroški naročbe in razpošiljanja manjši, ako gre to za več šol ob enem, ako katera šola tega želi, naj se v kratkem pri nas oglasi.

— G. dopis. iz slov. Štajerskega. — Prejeli, za ta list prepozno! »Uč. Tov.« se bo vzderžal; naročniki odhajajo in prihajajo; več pa kot unanji neprijatelj nam škoduje domači prepir, in na razvalinah slovenske narodnosti si bodo nemški in slovenski liberalci roke podali, potem bo pa mir, — mir kakoršen na pokopališču.

— G. J. J. v O. Radostno prejeli, pride v prihodnjem listu. Tako je prav. Stopite v kolo z nami. Iz vsacega kraja je kaj poročevati, bodi si vselega ali žalostnega kar šolo zadeva. Objektivnim spisom je »Uč. Tov.« zmirom odpert.